

KLOKOTIC KI „KATANE“ – STRAŽARI BOŽJEGA GROBA

marti, 26 mai 2015

Mještanima sela Klokoti a postali su jedinstveni u ovim krajevima po tome što su uspjeli spasiti jednu dosta staru crkvenu tradiciju koja se je sa uvala tijekom godina

i koju nije čak ni komunizam uspio smaknuti, a to je stražarenje kod Božjeg groba.

Uvaganje Kristova groba počinje od Velikog petka i traje sve do ponoći sv. Mise na Veliku subotu.

„Katane“, kako nazivaju Klokoti anje uvare Kristova groba, su uspjeli zadiviti i ove godine stanovnike sela i goste koji su došli u posjet svojim prijateljima i rodbini samim time što nastavljaju tradiciju svojih predaka. To su mladi i koji su prije par godina ušli u tu službu, poslije završetka OŠ; pa sve do dobi kada bi postali „regruti“, dob poznata kao zadnja godina stražarenja, prije polaska u vojsku. Ove godine, kao i lani, zbog malog broja mladića, za stražarenje kod Božjeg groba bili su uzeti i učenici iz VIII razreda OŠ; Klokoti.

Kao „katane“ odjenu se u narodnu nošnju svake godine sve do punoljetstva. Muška tradicionalna nošnja koju imaju mladi i kao stražari kod Kristova groba razlikuje se od sve ostale po tome što ima crne vunene arape navučene preko hla do koljena. Preko arapa, ispod koljena, neki mladić uvaju i još uvijek tradiciju svojih predaka, imaju stavljene i „šarenjale“. Obavezno toga dana imaju i crne cipele i bijele lajbere (danas oni koji nemaju mogu posuditi iz Karaeva, od prijatelja ili rodbine koja još ima). U rukama, prilikom smjene straže i kod stražarenja Kristova groba, drže ukrasne drvene puške.

Stražarenje
kod Božjeg groba počinje na Veliki petak, prije početka službe čitanja Muke Kristove koja počinje u 15:00 i „katane“ ostaju tu sve do navečer, do oko 21:00, kada svećenik uzima Presveti sakrament iz prostorije u crkvi gdje je lijepo okićen Kristov grob i nosi u sakristiju, gdje ostaje do sutradan. Na Veliku subotu, svećenik uz pratnju ministranata i „katana“, ponovo izlaga Presveti sakrament kod Božjeg groba gdje ostaje zatim sve do sv. Mise u 23:00.

Simbolika
današnjih „katana“ je oponašanje prvobitnih vojnika koji su morali uvati Isusov grob, kao svoj vlastiti život. Nije lako niti na „katanama“ toliko sati provesti u krasnoj narodnoj nošnji, biti u utnji i molitvi kod stražarenja Božjeg groba. Smjena straže na Veliki petak vrši se sve na 15-20 minuta. Stražu sačinjavaju dva mladića i vođa koji je, po običaju, najstariji i uvijek ide mijenjati svoje katane uz pratnju dvoje ministranata. Do Božjeg groba nose drvene puške na ramenima, a dok tu stoje drže ih u rukama. Katane koji moraju promijeniti svoje kolege čekaju u sakristiji ili stoje u blizini crkve. Vođa ulazi s „katanama“ i dvojicom ministranata iz sakristije, a klanateljima i moliteljima na Kristovom grobu glasno viče „Straža!“ Pristupni vjernici se u tom trenutku odmaknu s puta i naprave mjesto kako bi „katane“ stigli kod Kristova groba i promijenili stražu. Prilikom smjene vođa izgovara

glasno: "Straža stara, straža nova, jedan korak na lijevo i na desno! Straža stara predaje stražu, straži novoj";

Jedan od dvojice stražara koji su uvali Kristov grob, kaže: "Predajem ti mrtvo tijelo Isusa Krista, razumel"; Ovaj drugi koji preuzima stražarenje odgovara: "Razumel"; Dok to izgovaraju, skrste svoje drvene puške, a vo a kada glasno rekne "Straža stara zamnom"; , "katane"; tek tada krenu. I tako to se odvija cijeli dan na Veliki petak.

Na

Veliku subotu, isto odjeveni u narodnoj nošnji, "katane"; budu na okupu kod crkve negdje oko 16:00, mijenjaju i stražu poslije izlaganja Presvetog sakramenta kod Isusova Groba, isto kao i na Veliki petak. Oni su tu sve do poslije sv. Mise u 23:00, kada najstariji od njih, kojima je stražarenje ove godine bilo zadnje, kona no mogu re i da im je služba kao "katane"; završila ove godine ulaskom u crkvu poslije procesije kroz selo s Presvetim sakramentom. A njihovi kolege slobodno mogu udahnuti i re i "imam i na godinu je"; te da se uprimenim;. Oni koji ne mogu viš;e stražariti idu e godine, shvate kako vrijeme i godine brzo prolaze i s osmjehom na licu sje aju se prve godine straže, ohrabruju i svoje kolege da se isplati odjenuti u tradicionalnu karševsku nošnju prigodom stražarenja, jer na taj na in svjedo e svoju vjeru i njeguju tradiciju u našim krajevima. Nekim mladi ima je to jedinstvena prilika biti tako odjenuti i ponosni su u trenutku kad vlastitu sliku stave pored slike tate odjevenog kao "katana";.

Ne

zna se to no od kada postoji ova tradicija u našim krajevima, izgleda da se u Klokoti u davno ukorijenila, jer vjernici ove župe kažu kako su oni to tako zapamtili od svojih "stari"; i da se stražarenje prenosilo s generacije na generaciju sve do naših dana. Nadamo se da e i opstati u sljede im godinama, jer je stražarenje ujedno i svjedo anstvo vjere mještana toga sela te njihovo poštovanje prema svemu što nam je još preostalo od naših predaka.

Zato

dragi itatelji Hrvatske gran ice, kad god imate priliku do ite na Veliki petak i na procesiju u Veliku subotu i vidite kako to stražarenje izgleda i koja je to lijepa slika još; jednog obi aja vjernika iz Klokoti a. Divno je vidjeti mlade kako nastavljaju tradiciju uvanja Božjega groba, jedinstvenu u kraju, koju su jedino karševski Hrvati iz Klokoti a uspjeli sa uvati. Ovaj obi aj, pored mnogih drugih, još; je jedno bogatstvo koje ima riznica karševskih Hrvata.

Slavica Muselin